

2021

Toimintakertomus

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2021

LÄNSI-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
VÄSTRA NYLANDS TINGSRÄTT

Yleistä

Tuomiovaltaa käyttävät riippumattomat tuomioistuimet. Yleisiä tuomioistuinta ovat kärjäoikeudet, hovioikeudet ja ylimpänä oikeusasteena korkein oikeus. Kärjäoikeudet käsittelevät ensimmäisenä oikeusasteena rikos-, riita- ja hakemusasioita. Kärjäoikeuksia oli vuonna 2018 vielä 27, mutta 1.1.2019 alkaen enää 20.

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvat Espoo, Hanko, Inkoo, Karkkila, Kauniainen, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti. Alueella asuu yli 470 000 asukasta. Yrityssaneeraus- ja ulosottoasioissa tuomiopiiri käsittää myös nykyisen Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden tuomiopiirin.

Kärjäoikeus toimii edelleen entisten Länsi-Uudenmaan ja Espoon kärjäoikeuksien toimipisteissä eli Raaseporissa, Lohjalla ja Espoossa sijaitseissa oikeustaloissa. Kärjäoikeudella on lisäksi istuntosaleja Kirkkonummella. Raaseporin oikeustalon toimistotiloista, Lohjan oikeustalosta ja Kirkkonummella sijaitsevista istuntosaleista luovutaan sen jälkeen, kun kärjäoikeuden uudet toimitilat Espooseen valmistuvat heinäkuussa 2022.

Yhdistyneen kärjäoikeuden tuomiopiirin asukasluku on voimakkaassa kasvussa. Pelkästään Espoon kaupungin väkiluku tulee vuonna 2027 olemaan ennusteen mukaan yli 320.000. Espoon väkiluku kasvaakin keskimäärin 4.600 asukkaalla vuodessa. Kasvusta 67 prosenttia on lisäksi vieraskielisiä, mikä vaikuttaa merkittävästi oikeudenkäyntien kestoon ja esimerkiksi tulkkien tarpeen lisääntymiseen. Tuomiopiirin väkiluvun voimakas kasvaminen tulee tulevaisuudessa vääjäämättä vaikuttamaan myös saapuvien asioiden määrään sitä kasvattavana.

Allmänt

Domsrätten utövas av oberoende domstolar. Allmänna domstolar är tingsrätter, hovrätter och högsta domstolen som högsta rättsinstans. Tingsrätterna behandlar som första rättsinstans brottmål, tvistemål och ansökningsärenden. Antalet tingsrätter var år 2018 fortfarande 27, men från och med 1.1.2019 är antalet endast 20.

Västra Nylands tingsrätts domkrets omfattar Esbo, Grankulla, Hangö, Högfors, Ingå, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis. Inom området bor över 470 000 invånare. I företagssanerings- och utsökningsärenden omfattar den nya domkretsen även nuvarande Östra Nylands tingsrätts domkrets.

Tingsrätten är fortfarande verksam på Västra Nylands och Esbo tingsrätters verksamhetsställen, dvs. tingshusen i Raseborg, Lojo och Esbo. Tingsrätten har dessutom sammanträdessalar i Kyrkslätt. Man kommer att avstå från kontorslokalerna i Raseborgs tingshus, Lojo tingshus och sammanträdessalarna i Kyrkslätt, när tingsrättens nya lokaler i Esbo färdigställs i juli 2022.

Invånarantalet i den sammanslagna tingsrättens domkrets ökar kraftigt. Enbart Esbo stads invånarantal kommer enligt prognoser att överstiga 320 000 år 2027. Invånarantalet i Esbo ökar i genomsnitt med 4 600 invånare per år. Av denna ökning är 67 % personer med främmande språk, vilket har en stor inverkan på rättegångarnas längd och till exempel ett ökat behov av tolkar. Den kraftiga ökningen i domkretsens folkmängd kommer i framtiden oundvikligen även att öka antalet ärenden som kommer in.

Laamanni Ilkka Lahtisen katsaus vuoteen 2021

Laamanni
Ilkka Lahtinen

Vuosi 2021 oli yhdistyneen Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden kolmas yhteinen toimintavuosi. Samalla se oli viimeinen kokonainen vuosi, jonka käräjäoikeus toimii kolmessa eri oikeustalossa. Käräjäoikeus muuttaa kesällä 2022 Otaniemeen valmistuvaan Espoon uuteen oikeustaloon, ja tätä toimintakertomusta kirjoitettaessa muuttoon on aikaa enää muutama kuukausi. Uuden oikeustalon valmistumisen myötä Espooseen saadaan vuosikymmenten odotuksen jälkeen vihdoinkin käräjäoikeuden toimintaa varten suunniteltu ja rakennettu oikeustalo. Toisaalta Lohjan oikeustalosta kuitenkin luovutaan ja Raaseporin oikeustalo muuttuu istunto paikaksi. Kuluvaan vuoteen sisältyy siten paitsi iloa, myös surua ja luopumisen tuskaa.

Toimintakertomuksessa on tapana luoda katsaus käräjäoikeuden edellisen vuoden toimintaan, tunnuslukuihin ja tapahtumiin. Hyvä niin, mutta joskus on kuitenkin syytä pysähtyä ja yrittää hahmottaa maailmantilannetta laajemminkin perspektiivillä. Voimme kääntää katseemme sadan vuoden taakse 1900-luvun alkupuolelle, jolloin Euroopalla oli juuri takanaan ensimmäinen maailmansota ja espanjantauti, ja edessä toiseen maailmansotaan johtaneet yhteiskunnalliset ongelmat, eriarvoisuus, ihmisoikeusvaje ja oikeusvaltioon kohdistuneet voimakkaat hyökkäykset. Nyt jos koskaan on siis syytä muistaa oikeusvaltion merkitys ja torjua siihen kohdistuvat hyökkäykset. Yksittäinen tuomioistuin voi tehdä sen käsittelemällä ja ratkaisemalla käsiteltävään saatetut asiat samalla ammattitaidolla ja ammattiyllpeydellä jutun laajuudesta ja laadusta riippumatta. Toimivan ja vahvan oikeusvaltion taas on turvattava tuomioistuinlaitokselle edellytykset sen tehtävän hoitamista varten. Tuomioistuinlaitos on uudistunut 2000-luvulla merkittävästi ja sen toiminnan laatu on entisestään parantunut, mutta tuomioistuinlaitoksen perusrahoituksen taso on edelleen riittämätön.

Vuoden 2020 aikana alkanut koronaviruspandemia vaikutti Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden toimintaan myös vuonna 2021 merkittävästi. Vaikka käräjäoikeus on kesän 2020 jälkeen onnistunut ratkaisemaan rikos- ja riita-asioita enemmän kuin niitä on samaan aikaan käräjäoikeuteen saapunut, ja siten saanut keväällä 2020 kertynyttä koronarästiä purettua, oli 31.12.2021 vireillä olleiden asioiden määrä verrattuna koronaviruspandemiaa edeltävään aikaan edelleen suurempi. Sanottuna aikana vireillä olevien rikosasioiden määrä on noussut 2178 asiasta 2309 asiaan ja riita-asioi-

den määrä 620 asiasta 689 asiaan. Selvyden vuoksi todettakoon, että 31.7.2020, kun koronaviruspandemian vaikutukset käräjäoikeuden toimintaan olivat voimakkaimmillaan, käräjäoikeudessa oli vireillä 3249 rikosasiaa ja 735 laajaa riita-asiaa.

Vireillä olevien hakemusasioden määrä pysyi vuoden 2021 aikana samalla tasolla kuin vuonna 2020 ollen kuitenkin lievässä nousussa. Insolvenssiasioden määrä sen sijaan oli vuoden 2021 aikana voimakkaassa kasvussa johtuen erityisesti saapuneiden velkajärjestelyasioiden ja konkurssiasioden määrän kasvusta. Koronaviruspandemian negatiiviset talousvaikutukset heijastuivat siis merkittävästi käräjäoikeudenkin toimintaan.

Käräjäoikeuden vuoden 2021 tulosta on kokonaisuudessaan arvioituna ja toimintaympäristö huomioon ottaen pidettävä niin määrällisesti kuin laadullisestikin hyvänä. Määrällinen tulos on osin selittynyt käräjäoikeudelle myönnettyillä koronalisäresursseilla ja osin sillä, että käräjäoikeus on korona-aikanakin uudistanut omia toimintatapojaan. Toiminnassa on siirrytty yhä sähköisimpiin työtapoihin ja esimerkiksi etäyhteyksien käyttö istunnoissa on arkipäivää. Kun yhteiskunnassa on opeteltu ns. hybridityön tekemistä loppuvuodesta 2021 lukien, on käräjäoikeudessa, jonka toiminta perustuu pitkälti istuntoihin, tehty sitä jo kesästä 2020 lukien. Hybridityötä on pystynyt tekemään lähes koko käräjäoikeuden henkilökunta. Näin käräjäoikeus on pystynyt tuottamaan oikeusturvaa koronaviruspandemiasta riippumatta.

Suurin merkitys hyvälle tulokselle on kuitenkin ollut sillä, että käräjäoikeus oli jo ennen koronaviruspandemian alkamista uudistanut

lainkäyttöorganisaationsa rakenteen ja että lainkäyttöosastojen toiminta oli jo ehtinyt vaikiintua. Käräjäoikeuden henkilökunta on myös osaavaa ja työhönsä sitoutunutta. Henkilökunnan osaaminen näkyy esimerkiksi siinä, että Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaisujen pysyvyys muutoksenhakutuomioistuimissa on valtakunnallisestikin arvioiden erittäin hyvä. Osa toiminnan laadukkuutta on esimerkiksi käräjäoikeuden sisäinen koulutustoiminta, josta koulutustoimikunnan puheenjohtaja käräjätuomari Mika Illman kertoo jäljempänä lisää.

Käräjäoikeudessa vireillä olevien asioiden määrä on kuitenkin jo entuudestaan ollut suuri. Samoin asioiden käsittelyajat ovat yksinkertaisia rikosasioita ja hakemusasioita sekä insolvenssiasioita lukuun ottamatta liian pitkät. Tämänhetkisillä resursseillaan käräjäoikeudella ei ole mahdollisuutta tilannettaan sanotuilta osin juuri parantaa. Kysymys on tuomioistuinlaitoksen perusrahoituksen vajeesta, mikä pääkaupunkiseudun tuomioistuimissa näkyy karuimmalla tavalla. Perusrahoituksen riittämättömyys yhdistettynä pandemia-ajan vaatimaan venymiseen ei ole voinut olla näkymättä niin haastemiesten, kansliahenkilökunnan, käräjänotaarien kuin käräjätuomareidenkaan jaksamisessa. Huoleni tältä osin on suuri.

Koronaviruspandemiasta ja vaikeasta juttutilanteesta huolimatta Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden henkilökunta on tehnyt työtään ahkerasti, ammattitaitoisesti ja laadukkaasti, mistä käräjäoikeuden laamannina olen enemmän kuin ylpeä. Esitän henkilökunnalle mitä nöyrimmän ja lämpimimmän kiitokseni, ja toivon samalla jaksamista myös kuluvan vuoden haasteisiin.

Lagmannens översikt för år 2021

Lagman
Ilkka Lahtinen

2021 var det tredje gemensamma verksamhetsåret för Västra Nylands tingsrätt efter sammanslagningen. Samtidigt var 2021 det sista helåret med tre olika tingshus. Under sommaren 2022 flyttar tingsrätten till det nya tingshuset i Otnäs i Esbo. När denna verksamhetsberättelse skrivs är det bara några månader kvar till flytten. När det nya tingshuset i Esbo står klart får vi äntligen, efter flera decenniers väntan, ett tingshus som planerats och byggts för tingsrättens verksamhet. Å andra sidan avslutas dock verksamheten vid Lojo tingshus, och Raseborgs tingshus blir en sammanträdesplats. Under det innevarande året har vi alltså fått känna både glädje, sorg och smärta av avsked.

I verksamhetsberättelsen brukar vi ge en översikt över tingsrättens verksamhet, nyckeltal

och händelser under det gångna året. Gott så, men ibland behöver vi ändå stanna upp och försöka tolka världssituationen i ett bredare perspektiv. Vi kan vända blickarna till tiden för hundra år sedan, till 1900-talets början, då Europa precis hade lämnat första världskriget och spanska sjukan bakom sig och stod framför de samhälleliga problem som ledde till andra världskriget, bristande jämlikhet och brister i de mänskliga rättigheterna och de allvarliga attacker som riktades mot rättsstaten. Just nu behöver vi verkligen påminna oss om rättsstatens betydelse och bekämpa attackerna mot den. För en enskild domstol innebär detta att domstolen handlägger och avgör alla ärenden som underkastats domstolsprövning med samma yrkeskunnighet och yrkesstolthet oberoende av ärendets omfattning och karaktär. Den fungerande och starka rättsstaten ska för sin del trygga förutsättningarna för domstolsväsendet att sköta dess uppdrag. Under 2000-talet har domstolsväsendet gått igenom betydande reformer och kvaliteten av domstolsväsendets verksamhet har ytterligare förbättrats, men nivån på grundfinansieringen till domstolsväsendet är fortsatt otillräcklig.

Coronaviruspandemin började ju under år 2020, och pandemin medförde stora konsekvenser för Västra Nylands tingsrätts verksamhet även under år 2021. Trots att tingsrätten efter sommaren 2020 har lyckats avgöra fler brottmål och tvistemål än sådana mål samtidigt tagits emot vid tingsrätten och därmed lyckats avhjälpa den eftersläpning som coronapandemin orsakat under våren 2020, var antalet anhängiggjorda ärenden 31.12.2021 fortfarande högre än under motsvarande tid före pandemin. Antalet anhängiggjorda brottmål har ökat från 2 178 till 2 309, och antalet tvistemål från 620 till 689. För tydlighetens

skull ska det konstateras att när coronaviruspandemin påverkade tingsrättens verksamhet som mest 31.7.2020 fanns det 3 249 anhängiggjorda brottmål och 735 omfattande tvistemål vid tingsrätten.

Antalet anhängiggjorda ansökningsärenden stannade under 2021 vid ungefär samma nivå som under 2020 med bara en liten ökning. Antalet insolvensärenden ökade dock markant under 2021 i synnerhet på grund av ökningen av antalet inkomna skuldsaneringsärenden och konkursärenden. De negativa ekonomiska konsekvenserna av coronaviruspandemin återspeglades alltså på ett betydande sätt även i tingsrättens verksamhet.

Tingsrättens resultat 2021 ska som en helhet bedömt och med beaktande av verksamhetsmiljön anses vara gott såväl kvantitativt som kvalitativt. Det kvantitativa resultatet har delvis förklarats med de ytterligare resurser som beviljats till tingsrätten på grund av coronapandemin och delvis med att tingsrätten även under coronatiden har förnyat sina egna förfaringssätt. Tingsrätten har ökat sina elektroniska arbetssätt, och till exempel användningen av fjärrförbindelser vid sammanträden har blivit vardag. När s.k. hybridarbete har testats i hela samhället sedan senare delen av år 2021, har tingsrätten vars verksamhet till en stor del baseras på sammanträden tillämpat hybridarbete redan från och med sommaren 2020. Nästan hela tingsrättens personal har kunnat utföra hybridarbete. På detta sätt har tingsrätten kunnat producera rättsskydd trots coronaviruspandemin.

Den största betydelsen för det goda resultatet har emellertid bestått av att tingsrätten redan innan coronaviruspandemin har förnyat

strukturen av sin rättsskipningsorganisation och att verksamheten av rättsskipningsavdelningarna hade redan hunnit bli etablerad. Tingsrättens personal är också kompetent och engagerad i sitt arbete. Personalens kompetens framgår till exempel av att antalet Västra Nylands tingsrätts avgöranden som står fast vid appellationsdomstolar även nationellt sett är väldigt högt. En del av den höga kvaliteten av tingsrättens verksamhet är till exempel den interna utbildningsverksamheten om vilken utbildningskommitténs ordförande, tingsdomare Mika Illman berättar mer om senare.

Antalet anhängiggjorda ärenden vid tingsrätten har dock varit högt sedan tidigare. Även handläggningstiderna för andra ärenden än enkla brottmål, ansökningsärenden och insolvensärenden är för långa. Med de nuvarande resurserna har tingsrätten dock inte just någon möjlighet att förbättra situationen till dessa delar. Det är fråga om ett underskott i grundfinansieringen till domstolsväsendet, vilket syns i synnerhet vid domstolarna i huvudstadsregionen. Den otillräckliga grundfinansieringen kombinerad med de svårigheter som pandemitiden fört med sig har givetvis tagit på stämningmännen, kanslipersonalens, tingsnotariernas och tingsdomarnas krafter. Jag oroas starkt över detta.

Trots coronaviruspandemin och den tunga arbetsbelastningen har personalen vid Västra Nylands tingsrätt arbetat flitigt, yrkeskunnigt och högkvalitativt. Som tingsrättens lagman är jag väldigt stolt över personalens prestationer. Jag vill framföra mitt ödmjukaste och varmas- te tack till personalen. Jag hoppas att vi orkar med utmaningarna även under det innevarande året.

Koulutustoimikunnasta

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden koulutustoimikunta muodostuu laamannin ja hallintojohtajan lisäksi neljästä tuomari-edustajasta, jotka edustavat käräjäoikeuden eri osastoja, sekä yhdestä kansliahenkilökunnan edustajasta. Toimikunta kokoontuu säännöllisin väliajoin, yleensä noin puolentoista kuukauden välein.

Koulutustoimikunnan keskeisiä tehtäviä ovat koulutustarpeiden kartoittaminen ja tarjolla olevasta koulutuksesta tiedottaminen käräjäoikeuden henkilökunnalle. Tehtäviin kuuluu myös talon sisäisten koulutustilaisuuksien toteuttaminen ja sellaisten järjestelyihin myötävaikuttaminen.

Koulutustoimikunnan tehtävistä on erityisesti syytä nostaa esiin nk. lainkäytön iltapäivien järjestäminen. Nämä ovat tilaisuuksia, joihin käräjäoikeuden tuomarit, tai toisinaan jopa koko lainkäyttöhenkilökunta, kokoontuvat säännöllisin väliajoin. Näissä tilaisuuksissa on tyyppillisesti esitetty noin tunnin mittainen valmisteltu esitys oikeudellisesta aiheesta, joka on merkityksellinen kaikille lainkäyttöosastoille tai ainakin mahdollisimman suurelle osalle käräjäoikeuden henkilökuntaa. Alustajina ovat pääosin toimineet käräjäoikeuden tuomarit, mutta esityksiä on myös kuultu ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta. Viimeaikaisissa tilaisuuksissa on käsitelty esimerkiksi oikeudellista tiedonhakuja, oikeudenkäynnin julkisuutta ja salassapitoa, pakko-kokeinoja, tiedoksiantoja koskevia säännöksiä, etäyhteyksien käyttöä oikeudenkäynnissä, näytön arviointia, sovinnon vahvistamista, kuulemista edunvalvonta-asioissa ja valmistelua riita-asioissa jne. Tilaisuuksiin on lisäksi liittynyt lyhyempi viimeaikaista oikeuskäytäntöä koskeva katsaus.

Lainkäytön iltapäivä -tilaisuudet ovat poikkeuksetta saaneet paljon kiitosta, paitsi laadukkaiden esitysten vuoksi, myös siksi, että ne ovat tarjonneet henkilökuntaan kuuluville mahdollisuuden kokoontumiselle ja keskustelulle osastorajoista riippumatta. Kokoontumisilla on siten ollut tärkeä merkitys sekä ammatillisen tiedonsaannin että henkilökunnan yhteenkuuluvuuden ja työhyvinvoinninkin kannalta. Koronarajoitusten ollessa voimassa tilaisuudet on toteutettu etätilaisuuksina. Rajoitusten poistumisen jälkeen tarkoituksena on palata normaaliin päiväjärjestykseen, jossa alustaja ja kuulijakunta kokoontuvat samaan tilaan. Tilaisuuksien järjestäminen etäyhteyksien avulla on sinänsä toiminut yllättävänkin hyvin. Selvää kuitenkin on, että ns. lähiopetuksessa aktiivinen ja monipuolinen keskustelu aiheen tiimoilta toteutuu parhaiten.

**Mika Illman, käräjätuomari,
koulutustoimikunnan puheenjohtaja**

Saapuneiden ja ratkaistujen asioiden määrä

Saapuneet asiat asiaryhmittäin vuosina 2019, 2020 ja 2021:

	2019	2020	2021
rikosasiat	4 379	4 099	4 046
muut rikosoikeudelliset asiat	302	266	307
pakkokeinoasiat	219*	212*	152*
sakonmuuntoasiat (ratkaistut)	673	765	323
laajat riita-asiat	671	782	692
erilliset turvaamistoimet	14	8	11
summaariset asiat	24 496	439	535**
avioeroasiat	1 684	1 671	1 444
muut hakemusasiat	2 262	2 374	2 487
velkajärjestelyasiat	251	278	403
yrittysaneerausasiat	54	76	74
konkurssiasiat	258	200	263
ulosottovalitukset	198	235	223

*Salaisten pakkokeinojen AIPA:ssa käsitellyt jutut eivät näy lukemassa.

**Summaariset asiat siirtyivät 1.9.2019 Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden hoidettavaksi.

Ratkaistut asiat asiaryhmittäin vuosina 2019, 2020 ja 2021:

	2019	2020	2021
rikosasiat	4 333	3 635	4 356
muut rikosoikeudelliset asiat	312	246	316
pakkokeinoasiat	206*	118*	128*
sakonmuuntoasiat (ratkaistut)	673	765	323
laajat riita-asiat	729	728	686
erilliset turvaamistoimet	13	12	11
summaariset asiat	28 608	1 705	567**
avioeroasiat	1 774	1 746	1 574
muut hakemusasiat	2 144	2 431	2 335
velkajärjestelyasiat	251	317	355
yrittysaneerausasiat	54	60	73
konkurssiasiat	258	250	205
ulosottovalitukset	198	241	210

*Salaisten pakkokeinojen AIPA:ssa käsitellyt jutut eivät näy lukemassa.

**Summaariset asiat siirtyivät 1.9.2019 Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden hoidettavaksi.

Käsittelyajat keskimäärin asiaryhmittäin (kk) vuosina 2019, 2020 ja 2021*:

	2019	2020	2021
rikosasiat	6,4	8,7	7,5
muut rikosoikeudelliset asiat	2,7	2,5	3,6
pakkokeinoasiat	2,0	1,1	2,3
laajat riita-asiat	10,2	10,7	11,0
erilliset turvaamistoimet	1,9	4,2	2,7
summaariset asiat	(3,3)	9,1	11,9
avioeroasiat	8,5	8,4	8,4
muut hakemusasiat	3,3	3,1	3,5
velkajärjestelyasiat	7,6	6,4	4,7
yrittäjäneuvonantajat	5,7	4,4	6,9
konkurssiasiat	9,4	9,2	8,6
ulosottovalitukset	2,8	2,4	3,1

Talous

Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Suunnitelma 2022
10 484 133 e	10 238 967 e	8 985 922 e *	9 356 300* e

* Tuomioistuinvirasto vastaa toimitilavuokrasta keskitetysti 1.1.2021 lukien, joten vuokrat eivät enää sisälly suunnitelmaan.

Henkilöstö

Käräjäoikeuden henkilöstö ja sen määrä (htv/ml. määräaikaiset) vuonna 2021 on ollut seuraava:

laamanni	1
käräjätuomarit	42,51
käräjänotaarit	10,25
kansliahenkilökunta	63,19
haastemiehet	20,58
harjoittelijat ym.	1,75
Yhteensä	139,28 htv

LÄNSI-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
VÄSTRA NYLANDS TINGSRÄTT